

HARCKÉSZÜLTSG, KIKÉPZÉS HADTÖRTÉNELEM

Az MN Üzemanyag Szolgálat Főnökség törzsgyakorlásának tapasztalatai

Ettig Antal ezredes

A HM és az MNHF-ség éves munkatervének megfelelően 1981. március 24-27-ig az MNHF I. h. mb. MNHF irányításával törzsgyakorlás került levezetésre az MN ÜSZF-ség, az MN ÜEK és a szolgálat alárendeltjeitől kijelölt intézetek részére.

A törzsgyakorlást, az 1979-ben lefolytatott hadijátékon végzett funkcionális tevékenység értékelését követően, a vezetési és fejlesztési kérdések ismételt tanulmányozása és elemzése alapján, a szolgálat egészének korszerűsítésével, az új szervezési és működési rendjével kapcsolatos munkálatok felmérése tette aktuálissá és szükségesszerűvé.

Az előjáró által meghatározott követelményeknek megfelelően lehetőség nyílt annak kontrolljára, hogy az MN ÜSZF-ség és alárendeltjei milyen szinten és formában képesek realizálni feladataik és működésük rendjét, az MN hadiállapotra történő áttérésének időszakában. Továbbá, hogy funkcionális feladataik végzését hogyan képesek megszervezni és zökkenőmentesen biztosítani a magasabb harcckészültségi fokozatok rendszabályainak végrehajtása, az MN alkalmazásának megtervezése és a háborús tevékenység egyidejű végzése során.

I.

A központhadtáp részére meghatározott célkitűzésekkel összhangban a törzsgyakorlás célja a következő főbb szakvonalhozású kérdések vizsgálatát tartalmazta:

a) Felmérni az üzemanyag-szolgálat felkészültségét a háborús helyzetre való átállásra és háborús tevékenységre.

b) Áttekinteni az MN ÜSZF-ség és alárendeltjei népgazdasági és egyéb kapcsolataiban az előző központhadtáp hadijátékot követően kialakult fejlődést. Elősegíteni a kapcsolatok további tökéletesedését.

c) Az üzemanyag-szolgálat munkájának sokoldalú elemzését végrehajtani a háborús helyzetre való áttérés és a háborús tevékenység során.

d) Tapasztalatokat gyűjteni az 1982. évi központhadtáp hadijáték levezetésének elősegítése érdekében.

A törzsgyakorlásra vonatkozó intézkedés kiadását követően a szakszolgálat annak figyelembevételével kezdte meg felkészülését, hogy a részére „*gyakorlás címén meghatározott feladatoknak*” teljes egészében, az előzőekben említett eredményességgel maradéktalanul képes legyen eleget tenni. *Ennek érdekében a kijelölt gyakorló állomány:*

- állománygyűlésen tisztázza egyes személyek helyét és szerepét, valamint konkrét feladatait annak érdekében, hogy a törzsgyakorlásba bevontak eredeti tevékenységi körének teljesítése zavartalan legyen;

- a háborús feladatokhoz szükséges és tartozó témák ismételt áttekintésével, az adattárak pontosításával kezdte meg felkészülését a szükséges információk gyors beszerzésére és alkalmazására;

- a korábban lefolytatott központhadtáp hadijátékokon szerzett tapasztalatokat felelevenítve, az azokon észlelt és jelzett problémákat megvizsgálva kereste és konkretizálta a megoldások lehetőségeit, a továbbfejlesztés irányait;

- a pártalapszervezetek segítségének igénybevételével, a párttagok aktívizálásával törekedett a tudati és hangulati tényezők kedvező alakítására, a tervező, szervező és irányító tevékenység elvárt szinten történő kialakítására, végrehajtására.

A felkészítés érdekében kifejtett összetevékenység eredményességét bizonyítják a következők:

- az MN üzemanyag-szolgálat az ÁHKSZ időszakában felkészült a megtöbbszöröződő háborús feladatainak ellátására, a tábori szervezetek előírt időbeni felállítására és a meginduláshoz szükséges anyagi eszközkészletek saját, illetve népgazdasági bázisokról történő biztosítására;

- az FHKSZ időszakában megalakította és saját bázisról kitelepítette a hadműveleti-harcászati rakéta- és rakéta-technikai csapatok rakéta-hajtóanyag utánszállítását biztosító alegységet;

- a HVHKSZ időszakában a csapattagokat kiegészítése mellett az előírt időben felállította a hds. hadtáp tagozatába tartozó TŰZAR egy részét és egy űza. száll. zászlóalját, valamint a központhadtáp előretolt lépcsőjét képező egy TŰZAR-t, két űza. száll. zászlóaljat és űza. töltő századát. A szolgálatfőnökség és alárendeltjei ezen tevékenység végzésével párhuzamosan megkezdte a harcászati készletek széttelepítésének irányítását, illetve végrehajtás megszervezését.

A szolgálat egésze – minden tagozatban – a teljes „M” készenléttet, a THKSZ időszakában érte el, amelynek első napján bemozgósításra került a tábori csövezetek építő zászlóalj és „M” útján egészült ki az MN ÜEK. A szolgálat ezt követően az így kiegészült teljes állománnyal már képes volt két egymást követő hadsereg hadművelet üzemanyag-szükségletét készletezni és a felhasználás ütemének megfelelően a szakanyagokat – az MN KSZF-séggel együttműködésben – utánszállítani. Ezzel egyidőben a központhadtáp tagozat is felkészült és részt vett helyszínről – saját raktárból – és kikülönített részlegekkel a népgazdasági bázisokról történő vételezésekre, valamint az átvonuló koalíciós csapatok hajtóanyag-szükségleteinek kielégítésére.

A törzsgyakorlásra való alapos felkészítés jól szolgálta a konkrét helyzet konkrét elemzésére való készségünk elmélyítését. A törzsek összállományának tevékenységét a legjobb megoldások határidőn belüli teljesítésére való törekvés, a sokoldalú együttműködés, a megbízható és pontos adatszolgáltatás jellemezte.

A gyakorlás lefolytatásának időszakában a szakkérdésekkel kapcsolatos *főbb tapasztalatokat néhány területre konkretizálva összegeztük, úgymint:*

1. A törzsgyakorlás eredményesen hozzájárult egész állományunk háborús feladatainak tisztázásához, a ténylegesen végzendő tevékenységekre való felkészültségük helyzetének felméréséhez, a munkavégzési készség továbbfejlesztéséhez.

2. Az új szervezetek létrehozása alapvetően helyesnek bizonyult, azonban funkcionálásuk néhány szakmai vonatkozású és technikai szervezeti problémát hoztak felszínre, amelyek vizsgálata az elkövetkező időszak kiemelt feladatát képezheti.

3. A gyakorlás kapcsán nem lehetett kellően érzékeltetni a polgári szervezetekkel való szoros kapcsolatot, az elvárt összhangot. A feladat, illetve terveink szerint ugyan rendelkezésre álltak a szükséges anyagok, de a valóságban ez sokkal nagyobb problémát jelenthetne. Ez elsősorban az utanszállítások végrehajtására vonatkozik. A kirakó állomásokat adott esetben nem valószínű, hogy üzemeltetni tudnánk, mert a vasút helyreállítási üteme sokkal lassúbb, mint ahogy az előrevonás megkövetelné. Nem megoldott a kieső üza. szállító eszközök pótlása sem.

4. Több esetben felmerült már az, s jelen gyakorlás során bizonyítást is nyert, hogy a népgazdaságban üzemelő, nagy (18–22 tonnás) üza. szállító járműveket a központhadtáp üza. szállító zászlóaljához kell csoportosítani. Ezzel ugyanis lényegesen növelhető lenne a szállítótér.

5. Célszerűnek tartanánk annak meghatározását, hogy az EHVP honnan kerül létrehozásra. Továbbá szakszolgálatunk vonatkozásában konkretizálni azt, hogy kit? honnan kell átadni, illetve mikor veszi át az alárendelt szakcsapatok vezetését.

6. A tábori csővezetékes zászlóalj „IÁK” érdekében való működtetése felszínre hozta az IÁK szaktechnikájának felülvizsgálatát, a lefejtés és feltöltés folyamatossá tételének biztosítása érdekében.

7. A népgazdaságban tárolt készletek azonnali átvétele, felülvizsgálás tárgyává teszi az MN ÜEK mozgósításának előrehozását THKSZ-ről FHKSZ-re annak figyelembevételével, mivel a KHEL ÜZAR anyagát a HVHKSZ időszakában át kell venni és málházni, s a széttelepitendő hadászati készleteket a veszélyeztetett ipari objektumokból ki kell vonni.

8. A szakági népgazdasági szervezetekkel szorosabb együttműködésben a továbbiakban is vizsgálni kell az iparmozgósítás, az importált szakanyagok ideális tartalékolási, behozatalok átfutási idejének változatait.

9. A gyakorlati ellátás végzése során szakszolgálatunk részére feszültséget okozott az, hogy a népgazdaságban az MN részére zárolt hajtóanyag-féleségek után költségvetésileg nincs biztosítva $\frac{0}{10}$ -os kenőanyag. Ez adott esetben problémát okozhat a gépkocsi, harckocsi és repülő-motorolajok ellátási szükségleteinek kielégítésében. A SZÉ aktivizálásánál költségvetésileg szükségesnek mutatkozik ennek mielőbbi realizálása.

10. Tisztázandó kérdés továbbá a KHEL és az ellátó dd. szakszolgálatának létrehozása, jogköre, tevékenysége a szakalegységek és szervezetek vezetésében, irányításában.

11. Az üza. szállítások végrehajtásának könnyítése érdekében a központhadtáp üza. szállító z.-ak 1-2 századát célszerű nagy teljesítményű szállító járművekkel felszerelni, a 3. szd.-ot meghagyva platós (szilárd) szállítótérrel, a kenőanyagok szállítására. Továbbá a szervezetet úgy kialakítani és technikai eszközökkel ellátni, hogy belépő folyékony rakéta-hajtóanyagokkal üzemelő komplexumok utánszállítási szükségleteit is képes legyen adott esetben irányokban kielégíteni.

12. Szükséges annak behatóbb vizsgálata is, hogy a központhadtáp és a repülő szervezetek későbbiekben további 1-1 üzemanyag-szállító zászlóaljjal rendelkezzenek.

Az előzőekben felsorolt gyakorlati tapasztalatok természetesen csak a lényegesebbnek ítélt szakmai vonatkozású kérdéseket foglalja magába. Azokat, amelyeket a végzett tevékenységünk közvetlenül, vagy közvetve érintik. Úgy véljük, hogy ezek mielőbbi megoldását, illetve feldolgozását egyrészt központi - előjárói - segítséggel, másrészt, hatáskörben képesek leszünk végrehajtani.

Összegezve:

A törzsgyakorlás összességében jól szolgálta a szakállomány háborús felkészítését, a nem kellően tisztázott területek felmérését, a fejlesztés irányainak pontosabb behatárolását, konkrét feladataink további kialakítását. A gyakorlás eredményessége abban is megmutatkozott, hogy feladatkidolgozás és -végzés közben ráirányította a figyelmet a szakszolgálat területén észlelhető ún. szűk keresztmetszetet jelentő problémák rendezésének szükségességére, a kiképzési és helyi gyakorlati feladatok irányára, az igényességre. Az állomány összetevékenységéből egyben lemérhető volt az a színvonalas tenniakarás és kezdeményező-készség, amely az új - jelenleg még a tervezés stádiumában levő - szervezetek alkalmazhatóságának felmérésével összefüggő munkákra irányult.

A gyakorlás arról is tanúbizonyságot tett, hogy szolgálatunk felkészült és kész, az egyre fokozódó követelményeknek megfelelően, a néphadsereg üzemanyag-biztosításának színvonalas végrehajtására.